

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI

Show 10 ▼ entries

Search: เพื่อการพัฒนาห้อง

No.	Journal Name English	Journal Name Local	ISSN	E-ISSN	TCI Tier	Date for next submission
✖ 494	JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY	วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2586-9493	-	2	ไม่ก่อนวันที่ 1 ม.ค. 2565 ✖

Showing 1 to 1 of 1 entries (filtered from 951 total entries)

Previous 1 Next

Thai-Journal Citation Index Centre (<https://tci-thailand.org/>) ↑

(https://tci-thailand.org/?page_id=6095)
ps:/so cial - plu gins .lin e.m e/li neit /sh are ? url =ht tps %3 A% 2F %2 Ftci - thai lan d.or g% 2F %3 Fp %3 D37 96)

เราใช้คุกกี้บนเว็บไซต์ของเราเพื่อให้คุณได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมากที่สุดโดยจดจำความชอบของคุณและเข้าชมซ้ำ การคลิก "ยอมรับ" แสดงว่าคุณยินยอมให้ใช้คุกกี้ทั้งหมด (อ่านข้อมูลเพิ่มเติม)

(https://tci-thailand.org/?page_id=6095)

Cookie settings ACCEPT

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)

๘๐ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

ที่ วสพม.บ./๐๓๘๔

๑๘ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรียน ท่านอาจารย์มนัสนันท์ ปิ่นพิทักษ์¹, ใจศรกาญจน์ จาริกสมาน², และยศวดี นีรรมย์³

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการ
ยุติธรรมแก่ชุมชน” เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งกองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอ
บทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ (Peer Review) ให้พิจารณาตรวจสอบอย่างเข้มข้นและ
เคร่งครัดเพื่อให้ได้บทความที่มีคุณภาพ

ในการนี้กองบรรณาธิการขอเรียนแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความที่ท่านส่งมา ได้ผ่านการพิจารณา
จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเคร่งครัดเรียบร้อยแล้ว และเห็นสมควรให้ลงตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสาร
สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนเมษายน -
มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ (TCI ฐาน ๒) ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ดร. วาริช ราชศรี

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราชศรี)

บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

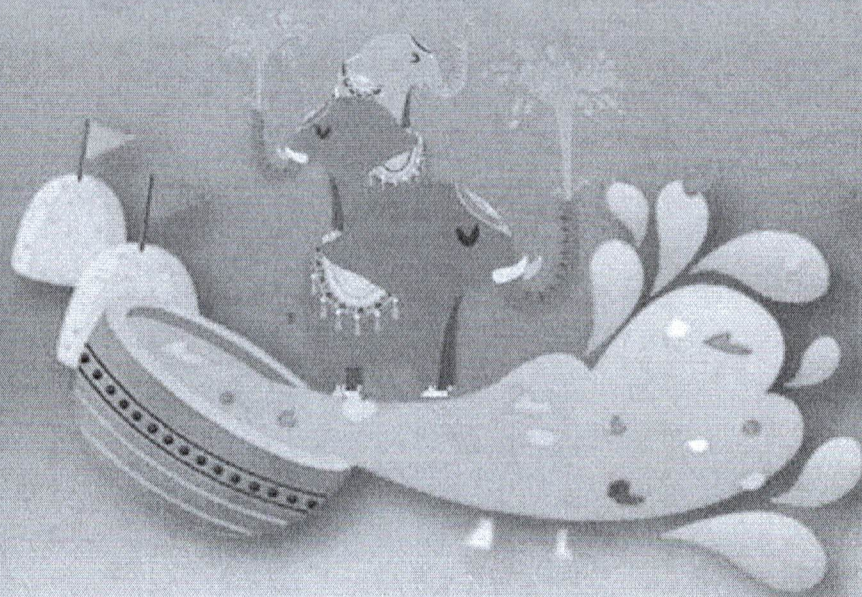

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2564
Vol.5 No.2 April-June 2021

ISSN 2586-9493

ISSN 2697-4967 (Online)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2564

Vol.5, No.2 April-June 2021

ISSN: 2586-9493 (ISSN: 2697-4967 Online)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านองค์ความรู้ ความคิด แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจน เทคนิคการวิจัยใหม่ ๆ ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจ

กำหนดการของวารสาร

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์มีอยู่ 3 ประเภท คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์ โดยมีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาส ปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม
- ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน
- ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน
- ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม

ข้อระเบียบของวารสาร

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำหนดให้เท่านั้น

เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์ฉบับถ้วน, มีบทความย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, มีเอกสารอ้างอิงเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น

2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน

3. เป็นบทความที่จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ไม่น้อยกว่า 2 คน ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแบบ Double blinded คือ มีการปกปิดชื่อเจ้าของบทความแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าของบทความไม่ทราบชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารภายหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาผลงานในเบื้องต้นแล้ว

5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์

6. ผู้ส่งผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์เว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเท่านั้น

คำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความ (ผู้พิมพ์)

1. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ จะต้องศึกษากระบวนการระเบียบ ขั้นตอน ข้อกำหนด ของวารสารสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามที่วารสารได้กำหนดไว้ โดยกระบวนการจะเป็นแบบการจัดการแบบออนไลน์

2. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องทำตามฟอร์มรูปแบบ (Format) ของวารสารที่กำหนดให้ไว้เท่านั้น

3. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องตรวจสอบดูว่าบทความที่ส่งมาต้องมีความเกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชานี้ ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา, สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

4. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องตรวจสอบดูว่าบทความที่ส่งมาต้องจัดอยู่ใน 3 ประเภทนี้ ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทปริทัศน์หนังสือหรือบทความปริทัศน์

5. ผู้ส่งบทความหรือผู้พิมพ์ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดและคำแนะนำของวารสารอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะ ถ้าบทความใดยังไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และไม่แก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะอย่างสมบูรณ์ วารสารขอสงวนสิทธิ์ไม่ออกหนังสือตอบรับในทุกกรณี

จริยธรรมในการตีพิมพ์ (Publication Ethics)

1. บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ (Duties of Editors)

1.1 บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบบทความทุกฉบับที่ส่งมาเพื่อขอตีพิมพ์ ว่ามีการส่งบทความเป็นไปตาม

กระบวนการตามขั้นตอนที่วารสารได้กำหนดไว้

1.2 บรรณาธิการมีหน้าที่กลั่นกรองบทความทุกฉบับให้เรียบร้อยเหมาะสมตามรูปแบบองค์ประกอบหรือเป็นไปตามสาขาวิชาของวารสารที่กำหนดไว้

1.3 บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองทุกบทความที่ส่งมาเพื่อขอตีพิมพ์ ว่าต้องไม่เคยหรือได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใด ๆ มาก่อน

1.4 หากบรรณาธิการตรวจและกลั่นกรองพบว่าบทความนั้น ๆ เคยหรือได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใด ๆ มาก่อนแล้ว บรรณาธิการจะติดต่อผู้นิพนธ์เพื่อขอคำชี้แจงว่าใช่หรือไม่อย่างไร ถ้าพบว่าใช้บรรณาธิการจะขอยุติกระบวนการแล้วแจ้งผลการปฏิบัติงานส่งกลับไปยังผู้นิพนธ์ทันที

1.5 บรรณาธิการมีหน้าที่กลั่นกรองคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความนั้น ๆ ให้ตรงตามคุณสมบัติหรือตามความเชี่ยวชาญของศาสตร์สาขานั้นเฉพาะ

1.6 บรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ ผู้ประเมินบทความ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในบทความนั้น ๆ

1.7 บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความนั้น ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้นิพนธ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ

1.8 เมื่อได้รับผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความนั้น ๆ แล้ว บรรณาธิการจะทำการตรวจสอบผลและส่งกลับไปยังผู้นิพนธ์เพื่อทำการแก้ไข (หากได้แก้ไข) แล้วส่งกลับมาตามระบบเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่อไป

2. บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Duties of Reviewers)

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องพิจารณาบทความที่ปราศจากอคติส่วนตัว โดยจะต้องมีทัศนคติ แนวความคิด มุมมองที่เป็นกลางหรือต้องพิจารณาตามหลักทางวิชาการที่เป็นเหตุและผล

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและมีความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชี่ยวชาญในการพิจารณาบทความเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องคำนึงถึงความสำคัญเกี่ยวกับเวลาหรือกรอบระยะเวลาในการประเมินบทความโดยใช้เวลาอย่างเหมาะสมไม่ควรใช้เวลานานจนเกินไป

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีใด ๆ ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของวารสารที่กำหนดไว้

2.5 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการพิจารณาบทความให้บุคคลอื่นได้รับรู้

2.6 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ โดยจะต้องไม่คัดลอกผลงานหรือนำเอาผลงานไปดัดแปลงเป็นผลงานของตนเอง

2.7 หากผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถพิจารณาหรือประเมินบทความนั้น ๆ ได้ ให้รับผิดชอบบรรณาธิการเพื่อขอส่งบทความกลับคืน โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นนั้น ๆ

3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

3.1 ผู้นิพนธ์ต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ และอื่น ๆ ของวารสารให้เข้าใจอย่างถูกต้องและทันท่วงที

3.2 ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบความเรียบร้อยของบทความตนเองให้ดีกว่าก่อน ว่าได้เขียนบทความเป็นไปตามรูปแบบและองค์ประกอบที่วารสารกำหนดไว้หรือไม่

3.3 ผู้นิพนธ์ต้องส่งบทความผ่านหรือเข้าระบบแบบออนไลน์เท่านั้น

3.4 ผู้นิพนธ์ต้องมีจริยธรรม ในตนเอง โดยจะต้องไม่แอบอ้างนำเอาบทความหรือผลงานของบุคคลอื่นที่ไม่ได้รับการอนุญาต มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่

3.5 ผู้นิพนธ์ต้องมีจรรยาบรรณในตนเอง โดยจะต้องไม่นำบทความหรือผลงานของตนที่เคยตีพิมพ์มาแล้วจากแหล่งอื่น มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่ซ้ำซ้อนอีก

3.6 ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับที่วารสารกำหนดอย่างเคร่งครัด

3.7 หากผู้นิพนธ์ได้รับทราบผลหรือรับรู้ถึงผลการประเมินแล้ว ถ้าผ่านการพิจารณาโดยมีเงื่อนไขให้แก้ไขบทความ ผู้นิพนธ์ต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร็วและต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างครบถ้วน

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายณครินทร์ ม่วงอ่อน (เลขาธิการบรรณาธิการ)

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย กองบรรณาธิการจากภายนอก 11 ท่าน และภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 14 คน ดังนี้

กองบรรณาธิการ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรธรธีรฤ	มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ไชยเสนา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เอ็มอัมหมัด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6. รองศาสตราจารย์ ดร.วริธ ราชศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอริ ยี่หะมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิญญู จารัสพันธุ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราช นันชนันต์	มหาวิทยาลัยนครพนม
14. ดร.สุธิศักดิ์ ฝอดสูงเนิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในฉบับนี้ มีรายชื่อ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโกกลางกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาวม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินต๊ะเสนา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พุฒินากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรรพสิริ ส่งสุขจุโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ตรีเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราช นันชนันต์	มหาวิทยาลัยนครพนม
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย ชยาฯ จันทรดอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สมนว	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนัย ทะคำสอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เสนาเวียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ตรีเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพร แสงไชยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
17. ดร.ทัศนวิทย์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

18. ดร.จรรยา เบญจมาตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
19. ดร.ทิพย์รัตน์ ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
20. ดร.วุฒิกกร เดชกวินเลิศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
21. ดร.ปรียัติ นามสง่า	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
22. ดร.นุจรี ใจประนบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
23. ดร.บุญมี โทท่า	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
24. ดร.จิรัชยา เจียวก๊ก	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
25. ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
26. ดร.ทิวากร เหล่าลือชา	วิทยาลัยชุมชน (มุกดาหาร)
27. ดร.วิชา เลี่ยมสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการตรวจพิสูจน์อักษร ตรวจรูปแบบ และตรวจการอ้างอิง

อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี

สำนักพิมพ์

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่อยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เลขที่ 80 ถนนนครสวรรค์
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000 โทร. 043-722118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทความวิจัย	
ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด Factors affecting the operational efficiency of women empowerment fund in Roi Et Province. ดวงดี ศรีดี ¹ , ภัคดี โพธิ์สิงห์ ² , และยุภาพร ยูภาศ ³ Duangdee Sridee ¹ , Pakdee Phosing ² , and Yupaporn Yupas ³	179-188
ปัญหาทางกฎหมายสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์: ศึกษากรณีผ้าฝ้ายย้อมครามหมักโคลน ของตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม Legal Problem on Patent Product Design: A Case Study of Mud-Dyed Indigo Cotton of Hae-tai village Kosumphisai District Mahasarakham Province. อติเมษฐ์ อมรสัมฤทธิ์โชติ Athimet Amornsumritshot	189-196
* การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน Enhancing learning processes for accessing justice in the community. มนัสนันท์ ปิ่นพิทักษ์ ¹ , ใจสรกาญจนา จารึกสมาน ² , และยศวดี นีรารมย์ ³ Manasnun Pinpitak ¹ , Jaisakran Jarueksaman ² , and Yoswadee Nirarom ³	197-203 *
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ The Participatory Learning of Laws Students: A Case Study of Phetchabun Rajabhat University. อุไรวรรณ ศรีนารัง ¹ , และสุวนิตย์ เทศนวน ² Uraiwan Sienarang ¹ , and Suwanit Tednuan ²	204-211

การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน Enhancing learning processes for accessing justice in the community.

มนัสนันท์ ปิ่นพิทักษ์¹, ใจสคราญ จารึกสมาน², และยศวดี นีรารมย์³
Manasnun Pinpitak¹, Jaisakran Jarueksaman², and Yoswadee Nirarom³
^{1,2,3}อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Received: 30 March 2021

Revised: 13 April 2021

Accepted: 18 April 2021

^{1,2,3}Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Phetchabun Rajabhat University

Corresponding Author Email: doggy0900@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ประสบปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ กระบวนการประชุมกลุ่ม และเอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการจัดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รวมถึงสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นได้ด้วย เมื่อมีการจัดกิจกรรมเพื่อทบทวนกระบวนการเรียนรู้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการได้รับประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรม ด้านข้อมูลข่าวสาร กอปรกับมีวิทยากรที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เช่น สำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยงานที่สามารถถ่ายทอดและให้ข้อมูล คำแนะนำ แนวทางการแก้ปัญหาแก่ประชาชนที่เดือดร้อนเรื่องกฎหมายและการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมโดยตรง เป็นต้น ดังนั้น ประชาชนจึงได้รับความรู้เพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยตนเองได้ ทั้งยังรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นชุมชนต้นแบบได้ต่อไป

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง, กระบวนการเรียนรู้, กระบวนการยุติธรรม

Abstract

The purposes of this study were to strengthen a justice administrative assessment learning process for community. It is a qualitative research. The research tool was an interview form and the target group was the people of Khao Kho District. Phetchabun Province 50 people who faced the problem of access to the justice system by choosing a specific Then use the information gathered from the interview form. group meeting process and related documents, literature, research to content analysis Results of the research had shown an overall learning process derived deliberately not only between 50 participants, but also between participants and moderator. Many participants echoed back positively in the projects' content which enhanced participants' knowledge on laws and justice administrative process. Moreover, the participants resounded that the projects' content was easy to inform and apply into everyday-life activities. After the projects' content was revised, the Participants showed trustworthiness in the usefulness of a justice administrative assessment especially in the information acknowledgment aspect. The factor which was the most affecting on participants' knowledge acknowledgement was a moderator. Researchers invited the moderator from Phetchabun Justice Administrative

Office whom had an experience in a problem-solving for the people in a justice administrative assessment process. The final outcome of this research was a role model community where the useful information of the justice administrative assessment process was perceived and recognized.

Keywords: Enhancing, Learning Process, Justice Process

บทนำ

ด้วยแผนงานวิจัยกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 2.การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป้าหมายที่ 2 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาคครัวเรือน 2.5 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้น ซึ่งในสังคมไทยในปัจจุบันนั้น “การเลือกปฏิบัติ” “กฎหมายหรือกฎหมาย” “คนรวยกับคนจน” “ถูกผู้ใหญ่กับลูกตาสีตาสา” และอีกหลาย ๆ คำที่มักจะถูกกล่าวถึงเมื่อเกิดคดีสะเทือนขวัญ หรือเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาขึ้นมา คำเหล่านี้เป็นเหมือนเสียงสะท้อนความรู้สึกของสังคมไทย เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของประเทศโดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประเด็นก็คือ เสียงสะท้อนเหล่านี้ให้ภาพความจริงทั้งหมดหรือไม่ การจะประเมินสถานการณ์ทางสังคม จะใช้ความรู้สึกอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมีวิธีการวัดที่มีฐานทางวิชาการมารองรับในประเด็นด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมก็เช่นกัน การจะได้ภาพที่ชัดเจนจะต้องมีเครื่องมือในการวัดที่เหมาะสม ซึ่งก็คือ ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการจัดทำกันทั้งในระดับนานาชาติและระดับประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

สำหรับประเทศไทย การจัดทำดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (Thai Justice Index หรือ TJI) ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันของสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ด้วยการเก็บสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสำรวจความเห็นของตัวแทนของครัวเรือนจำนวน 4,257 คน จาก 21 จังหวัดทั่วประเทศ และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมอีก 421 คน ถือเป็นตัวชี้วัดระดับประเทศของไทย ที่มีความครอบคลุมมากที่สุดที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผลจากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 8.6 ของครัวเรือนที่ทำการสำรวจระบุว่า ในช่วงปี 2557 ที่ผ่านมามีประสบเหตุอาชญากรรมอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยในกลุ่มครัวเรือนที่ประสบเหตุนี้ ร้อยละ 38.7 ระบุว่า เป็นเรื่องการถูกขโมยหรือพยายามขโมยทรัพย์สินในบ้านหรือที่พักอาศัย ร้อยละ 12.0 ถูกขโมยหรือพยายามขโมยทรัพย์สินในพาหนะ ร้อยละ 10.0 ถูกปล้น จี้ ชิงทรัพย์ ร้อยละ 6.7 ถูกทำร้ายหรือพยายามทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 5.3 ถูกฉ้อโกงทรัพย์สิน และอีกร้อยละ 27.3 เป็นเรื่องอื่น ๆ เช่น ถูกล้วงกระเป๋า ถูกกรรโชกทรัพย์ แสร้งลักขโมย ถูกหลอกลวงให้เข้าใจผิดทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เมื่อสอบถามความเห็นของตัวแทนครัวเรือนว่า ปัญหาอาชญากรรมของประเทศในปี 2557 เป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับปี 2556 ร้อยละ 20.8 ระบุว่า เพิ่มขึ้นมาก ร้อยละ 54.3 ระบุว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.5 ระบุว่า ไม่แตกต่างกัน ร้อยละ 1.4 ระบุว่า น้อยลง และอีกร้อยละ 5.0 ระบุว่า น้อยลงมาก เมื่อรวมผู้ที่ระบุว่าปัญหาเพิ่มขึ้นมาก และเพิ่มขึ้นเข้าด้วยกัน จะคิดเป็นร้อยละ 75.1 ของครัวเรือนทั้งหมดที่ทำการสำรวจ การจัดทำดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ได้อิงกับแนวทางการจัด Rule of Law Indicators ของสหประชาชาติ และ Rule of Law Index ของ World Justice Project โดยเมื่อนำมาปรับใช้ในบริบทของประเทศไทย ดัชนีนี้ประกอบไปด้วยดัชนีย่อย 8 ตัวด้วยกัน คือ 1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) ความหวาดกลัวภัยของประชาชน 3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม 4) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม 5) หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก 6) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด 7) ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และ 8) ช่องทางกลไกรับข้อพิพาท โดยค่าดัชนีที่ได้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 (น้อยที่สุด) ถึง 1.00 (มากที่สุด) โดยภาพรวมแล้วจะเห็นว่า ดัชนีมีค่าเท่ากับ 0.53 ซึ่งอยู่ในระดับ “ปานกลาง” สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้อง

ยกระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ด้วยการเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อให้ทราบถึงสิทธิทางกฎหมายของตนเอง ทราบถึงช่องทางต่าง ๆ ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมถึงข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และความช่วยเหลือที่หน่วยงานต่าง ๆ มีให้กับประชาชน เช่น การให้คำแนะนำ การดูแล และการเยียวยา เป็นต้น (สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ, สุจินต์ เสนาแพทย์ และวศิน อุสนโน, 2562)

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ ดัชนีความหวาดกลัวภัยของประชาชน (คะแนนสูงหมายความว่ามีความหวาดกลัวภัยต่ำ) เป็นดัชนีที่มีค่าสูงที่สุดสะท้อนให้เห็นว่า แม้ความรู้สึกโดยรวมแล้วคนไทยจะเห็นว่าปัญหาความปลอดภัยเป็นปัญหาสำคัญ แต่เมื่อประเมินในระดับชุมชนที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ ส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าชุมชนของตนยังมีความปลอดภัยอยู่ประเด็นเหล่านี้แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่รู้กันดีอยู่แล้ว แต่การหาไม้บรรทัดที่เหมาะสมมาวัดจะช่วยให้เราประเมินความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมของไทย ซึ่งถือว่าเป็นมิติสำคัญมิติหนึ่งของการสร้างสังคมที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมและมีความสุข

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เป็นการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ ซึ่งการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนนั้น เป็นปัญหาที่ยังคงมีอยู่ในสังคมไทย อีกทั้งยังเป็นปัญหาที่ท้าทายการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ประสบปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการสนทนากลุ่ม (focus group discussion - FGD) โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นการจัดโครงการเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะมีการลงพื้นที่ที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้นำมาวิเคราะห์บรรยายเชิงพรรณนาให้เห็นความรู้ความเข้าใจในแต่ละครั้ง และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจัดโครงการเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะมีการลงพื้นที่ที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูลจากการลงพื้นที่จำนวน 2 ครั้ง โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้นำมาวิเคราะห์บรรยายเชิงพรรณนาให้เห็นความรู้ความเข้าใจในแต่ละครั้ง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม

โครงการวิจัยนี้ได้จัดกิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการยุติธรรม 2 คน ได้แก่ นายศรัณย์ บุญสวน ทนายความจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ร.ต.อ.สัจจิต กุมภาพันธุ์ รองสารวัตรสอบสวน สภ.เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มาบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 50 คน ซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนทั่วไป, ผู้นำชุมชน, เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่เนื่องจากโครงการวิจัยนี้ มุ่งเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม บริการพื้นฐานทางสังคมเพื่อเสริมสร้างชุมชนต้นแบบ ดังนั้น ประชากรกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการจึงเป็นประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอเขาค้อได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นในชุมชนมีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรมได้โดยจากการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คณะผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการออกเป็น 4 กลุ่ม และสรุปเนื้อหาแต่ละกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีสมาชิกประกอบอาชีพ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.), พนักงานราชการในหน่วยงานของรัฐ และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ

กลุ่มที่ 2 มีสมาชิกประกอบอาชีพ ได้แก่ ประธานและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.), พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ, เกษตรกร และประชาชนทั่วไป

กลุ่มที่ 3 มีสมาชิกประกอบอาชีพ ได้แก่ เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

กลุ่มที่ 4 มีสมาชิกประกอบอาชีพ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, เกษตรกร และประชาชนทั่วไป

และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับวิทยากรประจำกลุ่มพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคนในพื้นที่เขาค้อเท่านั้น นั่นคือสิทธิในการถือครองหรือการทำกินบนที่ดิน รอส. (ราชฎารอสา) เนื่องจากในเขตพื้นที่เขาค้อ ที่ดินเกือบทั้งหมดเป็นที่ดิน รอส. ซึ่งได้รับการจัดสรรที่ดินจากทหารในช่วงหลังการสู้รบกับคอมมิวนิสต์บนพื้นที่เขาค้อ โดยชาวบ้านมีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อปลูกบ้านพักอาศัยและทำการเกษตรได้เท่านั้น ไม่สามารถซื้อหรือขายได้

ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยว่า ชาวบ้านในชุมชนจะมีปัญหาด้านข้อกฎหมายเกี่ยวกับหนี้สิน (นอกระบบ) ด้วย ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่จะถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้เงินกู้ เนื่องจากชาวบ้านขาดความรู้เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานในการกู้ยืมเงิน โดยชาวบ้านบางรายกู้ยืมเงิน โดยที่อ่านหนังสือไม่ออกหรือไม่อ่านรายละเอียดในหลักฐานกู้ยืมเงิน พอลงลายมือชื่อในเอกสารกู้ยืมเงินโดยไม่ทราบรายละเอียด จึงส่งผลทำให้เกิดการผูกมัดเรื่องดอกเบี้ยเงินกู้จนกระทั่งสูงเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

สรุป จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นกฎหมายหลัก ๆ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับที่ดินราชฎารอสา (รอส.) โดยผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนทราบรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับที่ดิน รอส. เนื่องจากพวกเขาอยู่อาศัยและทำมาหากินในพื้นที่ รอส. โดยที่ดินบนเขตเขาค้อเป็นที่ดิน

รอส.ทั้งหมดซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมป่าไม้ โดยมีทหารเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อย ซึ่งชาวบ้านจะทราบถึงข้อปฏิบัติโดยทั่วกันว่า ที่ดิน รอส. สามารถใช้ประโยชน์ในการอยู่อาศัยและการทำมาหากินในระบบเกษตรกรรม (ทำไร่, ทำนา และทำสวน) เท่านั้น โดยผู้อาศัยไม่มีสิทธิในการครอบครองหรือซื้อขายที่ดินดังกล่าวเด็ดขาด 2) ความรู้ด้านการกักขังเงิน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการมีประสบการณ์ในการกักขังเงินทั้งในและนอกระบบแต่จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกลับพบว่า ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการกักขังเงินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากความไม่เข้าใจในภาษากฎหมายของเอกสารหลักฐานการกักขังเงินทำให้ชาวบ้านอ่านแล้วไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างชัดเจนส่งผลทำให้ทำให้โดนเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ ในรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินกฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านมีความรู้ด้านข่มขู่ กรรโชก หรือทำร้ายร่างกายผู้ที่ถูกต้องว่า หากแม่ผู้กู้จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงตามที่เจ้าหน้าที่กำหนด แต่เจ้าหน้าที่ไม่มีสิทธิข่มขู่ กรรโชก หรือทำร้ายร่างกายผู้กู้ได้ เพราะกฎหมายให้ความคุ้มครองอยู่

2. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

หลังจากแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย ช่องทางการร้องทุกข์ และสิทธิในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายแล้ว เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ได้แก่ นายศรัณย์ บุญสวน ทนายความจังหวัดเพชรบูรณ์ และ ร.ต.อ.สัจด์ กุมภัพันธ์ รองสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มาบรรยายเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายนั้น พบว่าประชาชนให้ความสนใจ และสอบถามวิทยากรมากมายหลายประเด็น อาทิเช่น ประเด็นเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ประเด็นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ประเด็นด้านที่ทำกิน ประเด็นการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม และประเด็นกฎหมายในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการได้รับคำตอบต่อข้อสงสัยและข้อซักถาม และก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้นซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยในครั้งนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน พบว่า การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับที่ดินราชกรอสา (รอส.) โดยผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนทราบรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับที่ดิน รอส. เนื่องจากพวกเขาอยู่อาศัยและทำมาหากินในพื้นที่ รอส. โดยที่ดินบนเขตเขาถือเป็นที่ดิน รอส.ทั้งหมดซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมป่าไม้ โดยมีทหารเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อย ซึ่งชาวบ้านจะทราบถึงข้อปฏิบัติโดยทั่วกันว่า ที่ดิน รอส. สามารถใช้ประโยชน์ในการอยู่อาศัยและการทำมาหากินในระบบเกษตรกรรม (ทำไร่, ทำนา และทำสวน) เท่านั้น โดยผู้อาศัยไม่มีสิทธิในการครอบครองหรือซื้อขายที่ดินดังกล่าวเด็ดขาด 2) ความรู้ด้านการกักขังเงิน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการมีประสบการณ์ในการกักขังเงินทั้งในและนอกระบบแต่จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกลับพบว่า ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการกักขังเงินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากความไม่เข้าใจในภาษากฎหมายของเอกสารหลักฐานการกักขังเงินทำให้ชาวบ้านอ่านแล้วไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างชัดเจนส่งผลทำให้ทำให้โดนเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ ในรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินกฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านมีความรู้ด้านข่มขู่ กรรโชก หรือทำร้ายร่างกายผู้ที่ถูกต้องว่า หากแม่ผู้

ก็จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงตามที่เจ้าหนี้กำหนด แต่เจ้าหนี้ก็ไม่มีสิทธิ์ข่มขู่ ครอบงำ หรือทำร้ายร่างกายผู้กู้ได้ เพราะกฎหมายให้ความคุ้มครองอยู่

2. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม พบว่า มีประเด็นเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ประเด็นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ประเด็นด้านที่ทำกิน ประเด็นการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม และประเด็นกฎหมายในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ชุมชนและผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมและบริการพื้นฐานจากภาครัฐมีเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม 2 ครั้งที่คณะผู้วิจัยจัด โดยมีการเชิญ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่พบในงานวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ ชุมชน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ได้ไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน หมายถึง การเรียนรู้ที่ปรากฏอยู่ในชุมชนเป็นกระบวนการของข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิถีของชาวบ้านและชุมชนที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับเดวิด แมททิส (2540) ที่อธิบายว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน คือ สิ่งที่เราเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่นเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น กระบวนการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนระหว่างคนในชุมชนและสาธารณะทำให้เรารู้สิ่งที่เราไม่รู้ ซึ่งไม่อาจรู้ได้โดยลำพัง โดยกระบวนการเรียนรู้ชุมชนที่พบในงานวิจัยนี้ เกิดจากกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกัน และระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับวิทยากร ซึ่งผู้เข้าร่วม โครงการได้สะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม และสามารถนำความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รวมถึงสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นได้ด้วย

ส่วนหน่วยงานภาครัฐอย่างสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ให้ความช่วยเหลือกับประชาชนสามารถเข้าถึงประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรมนั้น เป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมชั้นทุติยภูมิ ซึ่งเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสัมพันธ์ตามแผนและกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เช่น เพื่อนร่วมงาน กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มสังคมอื่น ๆ (ลดาวัลย์ ประทีปชัยกุล และคณะ, 2555, น.30) ซึ่งสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่ช่วยเหลือประชาชนครบทั้ง 4 ด้าน ตามที่เฮาส์ (1981, น.841; อ้างถึงในลดาวัลย์ ประทีปชัยกุล และคณะ, 2555, น.33) สำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นหน่วยงานที่ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการได้รับประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรม และเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูล คำแนะนำ แนวทางการแก้ปัญหาให้กับประชาชนที่เดือดร้อนเรื่องกฎหมายและการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม และด้านการช่วยเหลือการให้สิ่งของเงินทองแก่ประชาชนที่มีปัญหาทางการเงินได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างราบรื่น โดยกระบวนการเรียนรู้ชุมชนที่พบในงานวิจัยนี้ เกิดจากกระบวนการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกัน และระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับวิทยากร ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการได้สะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม และสามารถนำความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รวมถึงสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นได้ด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้นนั้น เป็นปัญหาที่ยังคงมีอยู่ในสังคมไทย จึงจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาสนับสนุนและช่วยเหลือ

1.2 ประชาชนยังต้องการความรู้ความเข้าใจในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอีกมาก และยังถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันไม่ใช่เรื่องที่ไกลตัวเลย ดังนั้น หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการสร้างโอกาสการเข้าถึงและเสริมสร้างความเข้าใจการรู้ ตระหนักถึงการนำกฎหมายไปสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อสร้างความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ไม่น้อย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานท้องถิ่นควรมีนโยบายหรือหน่วยงานของชุมชนที่ให้บริการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายใกล้ตัว และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ประชาชนในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกท่านที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี ที่ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัย จึงขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เดวิท แมทวีส. (2540). จากปัจเจกสู่สาธารณะ: กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง. แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
- ลดาวลีย์ ประทีปชัยกูร และคณะ. (2551). ภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากร. *สงขลานครินทร์ เวชสาร*. 26(2)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี
- สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ, สุจินต์ เสนาแพทย์และวศิน อุ สันโน. (2562). *ยุติธรรมชุมชน: กระบวนการยุติธรรม ทางเลือกในสังคมไทย*. รายงานสืบเนื่องงานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562.